

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Sylvy Šiškeové a soudců Tomáše Kocourka a Karla Šimky v právní věci žalobce: **Ing. J. D.**, zast. Mgr. Kristýnou Knapěšovou, advokátkou se sídlem Uruguayská 416/11, Praha 2, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 1292/25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 22. 3. 2023, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 17. 2. 2025, č. j. 13 Ad 12/2023-55,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Žalovaná rozhodnutím č. I ze dne 8. 8. 2022 snížila žalobci od 4. 8. 2022 starobní důchod. V odůvodnění uvedla, že dne 21. 12. 2017 obdržela žádost žalobce o starobní důchod podle § 29 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Kontrolou spisového materiálu však zjistila, že žalobci byl původní částečný invalidní důchod (následně invalidní důchod třetího stupně, posléze transformovaný ve starobní důchod) nesprávně přiznán i za dobu pojištění, kterou získal na území Slovenské republiky. Žalovaná tedy přehodnotila doby pojištění a dospěla k závěru, že důchod byl vyplácen ve vyšší částce, než v jaké náleží. Proto jeho výši upravila na částku 13 933 Kč měsíčně.

[2] Rozhodnutím č. II z téhož dne žalovaná podle § 58 zákona o důchodovém pojištění zamítla žádost žalobce o starobní důchod. Žalovaná uvedla, že vzhledem k tomu, že invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně je vyšší, žalobci nenáleží výplata dílčího starobního důchodu a nárok na starobní důchod mu z tohoto důvodu zanikl.

[3] Proti těmto rozhodnutím podal žalobce námitky, které žalovaná zamítla rozhodnutím označeným v záhlaví.

[4] Proti rozhodnutí o námitkách se žalobce bránil u Městského soudu v Praze, který žalobu zamítl. Městský soud uvedl, že pro posouzení dob pojištění jako slovenských je rozhodná skutečnost, že žalobce byl k datu rozdělení České a Slovenské Federativní republiky (ČSFR) povinen odvádět pojistné na důchodové zabezpečení na území Slovenska. K tomu odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu (NSS) ze dne 25. 7. 2024, č. j. 6 Ads 107/2024-33, podle něhož se žalobce může domáhat svých práv žádostí o dorovnávací přírůstek podle § 106a a násl. zákona o důchodovém pojištění, které stanovilo komplexní podmínky pro dorovnání. Proto již nyní nelze požadovat dorovnání na základě dřívější judikatury Ústavního soudu k této otázce. Městský soud se ztotožnil s výkladem žalované a odkázal též na rozsudek NSS ze dne 10. 8. 2022, č. j. 6 Ads 386/2020-29. Zdůraznil, že žalobci byl přiznán starobní důchod s přihlédnutím k dobám pojištění, které získal ve Slovenské republice, podle čl. 11 odst. 3 Smlouvy mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o sociálním zabezpečení, vyhlášenou pod č. 228/1993 Sb. Nárok na dávku v této věci nevznikl pouze podle vnitrostátních předpisů, a proto není přílehlavá judikatura Ústavního soudu, na kterou žalobce odkázal.

[5] Ke zhodnocení doby zaměstnání na pozici dělník – svářeč v období od 1. 2. 1989 do 31. 8. 1990 městský soud zopakoval, že doby pojištění získané do 31. 12. 1992 jsou slovenskými dobami pojištění a takto byly žalobci hodnoceny. Pro výpočet invalidního důchodu podle českých právních předpisů (následně transformovaného na starobní důchod) tuto dobu pojištění hodnotit nelze.

[6] K tvrzenému pochybení správních orgánů městský soud uvedl, že chybné zhodnocení slovenských dob pojištění bylo zjištěno při posuzování žádosti žalobce o starobní důchod. Žalovaná poté z úřední povinnosti podle § 56 odst. 1 písm. e) ve spojení s písm. c) zákona o důchodovém pojištění snížila vyplácený důchod.

[7] Žalobce (dále „stěžovatel“) v kasační stížnosti shrnul skutkový stav a popsal svou osobní situaci. Stěžovatel nesouhlasí s pravidly pro výpočet důchodu při získání pojištění v různých státech (tzv. dílčením). Je přesvědčen, že doba pojištění získaná před rozpadem ČSFR by se mu měla počítat jako česká doba pojištění. Odkazy městského soudu na rozsudky NSS (č. j. 6 Ads 107/2024-33 a ze dne 21. 1. 2016, č. j. 6 Ads 175/2015-23, č. 3375/2016 Sb. NSS) jsou nepřiléhavé, neboť nynější věc se netýká žádosti o dorovnávací přírůstek. Stěžovatel zdůraznil, že se nedomáhá dorovnání důchodu; tento přírůstek vnímá jako diskriminační.

[8] Zásadní pochybení žalované spatřuje stěžovatel v tom, že nejprve zohlednila doby pojištění získané v ČSFR jako české doby pojištění a nyní je považuje za doby pojištění získané v cizině. Důsledky tohoto svého pochybení nemůže žalovaná přenášet na stěžovatele. Stěžovatel se cítí být oproti jiným občanům České republiky diskriminován v důsledku specifické okolnosti mající svůj původ v zániku ČSFR.

[9] Žalovaná se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnila s městským soudem, jenž podle ní neřešil žádnou právní otázku, kterou by měl posoudit NSS v rámci sjednocování judikatury. Rozhodnou právní otázku již judikatura vyřešila. Stěžovatel se mylí, pokud tvrdí, že na jeho případ nedopadá judikatura týkající se tzv. dorovnávacího přírůstku. Na nálezy Ústavního soudu, které stěžovatel zmiňoval, reagoval zákonodárce přijetím

pokračování

novelizačního zákona č. 274/2013 Sb., který s účinností od 1. 12. 2013 zavedl dorovnávací přídavek pro některé poživitele českého a slovenského starobního důchodu. Žalovaná dodala, že v dávkovém spise stěžovatele jsou založeny doklady prokazující přiznání a výplatu starobního důchodu ze Slovenské republiky.

[10] Kasační stížnost je přípustná a projednatelná. Ve věcech, v nichž před krajským (městským) soudem rozhodoval specializovaný samosoudce [§ 31 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní („s. ř. s.“)], se NSS zabývá též otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele (§ 104a s. ř. s.). Není-li tomu tak, soud ji odmítne jako nepřijatelnou (usnesení NSS ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, a ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS, body 11 a 12).

[11] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[12] Ačkoli je kasační stížnost poměrně obsáhlá, převážně ji tvoří popisné části. Stěžovatel v nich vysvětluje své osobní poměry od rozpadu Československa až do současnosti či předkládá vlastní popis některých fází vývoje problematiky tzv. československých důchodů. Tyto pasáže NSS nepovažuje za kasační námitky, neboť v nich stěžovatel konkrétně nereaguje na argumentaci městského soudu. Pokud jde o meritum věci, pak lze za kasační námitku považovat nesouhlas stěžovatele s pravidly pro výpočet důchodu v případě, že pojištěnec získá doby pojištění v různých státech, tedy s tzv. dílčením. Stěžovatel je přesvědčen, že doba pojištění získaná do 31. 12. 1992 na Slovensku by se mu měla počítat jako česká doba pojištění.

[13] Podle NSS na tuto námitku poskytuje úplnou odpověď judikatura kasačního soudu, na kterou městský soud odkázal v bodě 21 svého rozsudku. Městský soud citoval z rozsudku č. j. 6 Ads 107/2024-33, který vycházel z rozsudku č. j. 6 Ads 175/2015-23. Především rozsudek č. j. 6 Ads 175/2015-23 velmi podrobně shrnuje procesní vývoj problematiky tzv. československých důchodů, a to včetně okolností přijetí novely provedené zákonem č. 274/2013 Sb. (srov. jeho body 10-23), která na dynamickou judikaturu různých soudních instancí reagovala zakotvením institutu dorovnávacího přídávku v § 106a a násl. zákona o důchodovém pojištění. Městský soud na podkladě ustálené judikatury kasačního soudu stěžovateli vysvětlil, že zákonným institutem, jehož může podle stávající právní úpravy využít, je právě dorovnávací přídavek.

[14] Pokud jde o tvrzení, že se cítí být diskriminován nutností požádat o dorovnávací přídavek, resp. v důsledku specifické okolnosti mající svůj původ v zániku ČSFR, pak takové námitky stěžovatel neuplatnil v žalobě, a proto jsou nepřipustné (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). Ani stěžovatelovo sdělení, že nemá zájem řešit svou situaci žádostí o dorovnávací přídavek, nepředstavuje přípustnou kasační námitku. Neobsahuje totiž polemiku s argumentací městského soudu, nýbrž pouze vyjadřuje osobní rozhodnutí stěžovatele nevyužít zákonného nástroje, který dopadá na jeho situaci.

[15] Ke stručné stěžovatelově námitce, podle níž na něj nelze přenášet důsledky pochybení žalované spočívající v nesprávném zohlednění slovenských dob pojištění, lze odkázat na bod 25 napadeného rozsudku, v němž se městský soud s obdobnou žalobní

námítkou vypořádal způsobem nevyžadujícím zásah kasačního soudu. NSS k tomu odkazuje na svůj rozsudek ze dne 28. 8. 2003, č. j. 5 Ads 9/2003-31, č. 206/2004 Sb. NSS, z něhož plyne, že odejmout (a tedy i snížit) dávku důchodového pojištění lze i tehdy, pokud od doby jejího přiznání nedošlo k žádné změně skutečností, které tu byly v době jejího přiznání (typicky tedy půjde např. i o pochybení správního orgánu při stanovení konkrétní výše dávky).

[16] NSS uzavírá, že z odůvodnění napadeného rozsudku je patrné, že městský soud vycházel z přílehlavé judikatury a jeho závěry jsou s ní v souladu. Kasační soud neshledal, že se městský soud dopustil zásadního pochybení, které mohlo mít dopad do stěžovatelova hmotněprávního postavení. Proto odmítl kasační stížnost jako nepřijatelnou (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

[17] O náhradě nákladů řízení rozhodl NSS podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS, body 51 až 53). Stěžovatel úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaná nemá v řízeních ve věcech důchodového pojištění nárok na náhradu nákladů řízení ani tehdy, byla-li úspěšná.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. srpna 2025

Sylva Šiškeová
předsedkyně senátu